

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetések helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethetnek: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécében: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11 sz.), Opellik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fördőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlér sora 20 kr.

Legujabb pártvezéri taktika.

Az igazságot nem szívelheti az álnokság: betölt ez Simon Elek pártvezéren is, mert lapkihordómmal akart volna a bajon segíteni, őt arra igyekezvén bírni, hogy a tegnapi számot, miután sejté, hogy róla lesz szó, ne ossza ki a városban. A kihordó meghökkenve utasítá vissza e szép ajánlatot, s nekem is elbeszélé a legujabb pártvezéri taktikát. A félelem mit se használ; az igazság fegyvere tetőtől talpig ketté szeli az álnokságot; ez a legjobb damaszki acél, ha a becsületesség keze intézi a csapást. Különbösen erre el lehetek készülni a jó urak: rég megmondtam szóval és írásban, hogy a legutolsó féreg se engedi magát védtelenül eltaposni, ha egy elefánt is hág a nyakára: az igaz embert pedig jogállamban eltipornizni lehet; megmondtam, hogy ha reá kényeszeritnek, lerántom az álcát s ha utána szakad a fő is — én erről nem tehetek. A legujabb pártvezéri taktika eszembe juttatja a jámbor román közmondást: a farkas elveti szőrét, de természetét soha se változtatja!

Sándor János,
a „Kol. Közlöny“ kiadója.

Pártok és pártvezérek

adatok és tanulság

a párt- és emberismeret köréből.

III.

Tegnap cikkemben kimutattam, hogyan biztatta és biztosította a 36-os pártvezér a „Kol. Közlöny“-t személyesen és küldöttei által a „kölségtöbblet“ megtérítéséről mindaddig, míg a kiadó e különös támogatás(!) mellett elköltött sajátjából 1500 frt készpénzt, nyakára tolatott 1720 frt deficit és elvesztett csupán a városban 40—50 előfizetőt, mivel bizván a 36-os pártvezér sokszorosan adott becsületszavában nem szüntette meg lapját, hanem 10 hónapig nyitva tartá azt a 36-sok küzdelmének folytatására.

A 36-os pártvezérnek legkisebb gondja vala: a pártvezéri adott szót beváltani. Ugy látszik abban állapotott volt meg, hogy ő egyszer a kötelezettséget elismerőleg fizetvén 120 frtot, s olykoron megtérítvén az ingyen példányok kiosztóinak általam fizetett napi bért, ez által eleget tett pártvezéri kötelezettségeinek s így bátran a „Kol. Közl.“ kiadójának ajándékozhatja azon 3500 frt kárt, melyet 10 hónapon át folytatott ámitó biztatásával a pártvezéri becsületszóban megbízó kiadónak okozott.

A 36-os pártvezér jónak látta egy másik párt megalakítását e jelszóval: autonómiát az erdélyi katolikusoknak!

Természetesen ismét pártorganumra volt szükség. A „Kelet“-nél nem volt mit keresnie; a „Magyar Polgár“-hoz azért nem mehetett, mert irányadó körben ellenzékinek tarthaták volna.

Eljött tehát ismét a „Kol. Közlöny“-hez. Az ígéretekben, biztosításokban ismét hallatlan bőkezű volt; mint becsületes ember ismét hittem a még tekintélyes pártvezéri emelvényre állt férfiú szavának, ígéreteinek, biztosításainak.

1872 augustusában már javában folytak az értekezletek, mindenki elismerte, hogy szükség van egy olyan pártorganumra, mely tért nyisson az erdélyi katolikusoknak arra, hogy avallási egyenjogúságot biztosító törvények alapján és értelmében az önkormányzatot kivívassák: ez volt a program, előre

kimondatván, hogy a lapban semmiféle dogmatikumnak, tehát ultramontanizmusnak helye nincs és nem is lehet — kiadó is csak e feltétel alatt nyitván meg a lapot a „párt és consortium“-nak.

Az értekezlet Bogdán Istvánt és a kiadót bizta meg az előszámítás elkészítésével az tüzetvén ki feladatul, hogy a fél éves „Kol. Közlöny“-t egész ivessé és tartalomdussá kell tenni, hogy csinos külsőre, nagyságra, de szellemi tartalmára is versenyezzen helyi lap társaival.

Bemutatott az értekezletnek a lap újformáját, s jobb papírosra, új betűi; számokban aprójára ki lett mutatva, hogy olyan egész ives „Kol. Közlöny“ havi költsége, milyen alakban és tartalommal azt a pártkiadati óhajta 1200 frtba kerül, úgy, ha a lap meglevő 230 előfizetője 400-ra szaporítatik, ha hirdetési bevételei, a párt agitatioja folytán 100—150 forintról 300 frtra emelgetnek, 500 frt lesz a havi deficit, — de 6 sőt 800 frt is lehet a deficit különösen az első hónapban, ha a párt ügynökei azonnal a gyűjtés munkájához nem látnak.

Felolvastatván a gyűlésben az előszámítás, hosszas vita folyt a felett: részvények (a részvények kibocsátása Bogdán István ur eszméje volt, így vétetett fel az előirányzatba) vagy aláírások által szereztessék-e be a szükségelt összeg? azt, hogy hirdetéseket és előfizetőket kell gyűjteni, mindegyik egyaránt hangoztatta, s például Bogdán István, Simon Elek ur egyik kebelbarátja nagy buzgósággal és hévvel erősítette, hogy a párt és consortium által tervezett alakú és tartalmu lapra majd gyűjtenek ők elég előfizetőt, hirdetést — egy tag ezer előfizetőt is emlegetett.

Az emotio által rózsás kedvre derült „párt és consortium“ elhatározta: tegye a kiadó a „Kol. Közlöny“-t 1872. sept. 1-től fogva

1. egész ivessé,
2. vegyen fel Kolozsvárt és Pesten jeles munkatársakat,
3. díjjazon minél többjő cikket és tárczát;
4. hozasson eredeti táviratokat,

s ezt megelőzőleg márc. 15-én. azután sept. 1. boocsásson szét az egész országban 3000—3000 példányos mutatószámokat, hogy ezek nyomán az aláírások, előfizetők és hirdetések gyűjtése országszerte megkezdettessék.

A fél éves „Kolozsvári Közlöny“-t ekkor, egyéb — a 36-tosok vezére által okozott káraitól eltekintve — 1720 frt deficit sulya nyomta; ezt a tegnapi cikkemben elősorolt okoknál fogva már 1872 júniusban Simon Elek ur tartozott volna törleszteni, mert magas pártvezéri becsületszavával biztosított volt maga és megbízottjai által a 36-tos küzdelem folytán eredő költségtöbblet megtérítéséről.

Azonban a renomméjára, mint látszik akkor se féltékeny pártvezér 1872 júliusában sem ért reá becsületbeli kötelezettségének teljesítésére, avval levén elfoglalva, hogy egy új pártot dupirozzon az által, hogy élére kapaszkodik.

A kiadó nem levén capitalista s látva, hogy a 36-tos pártvezér a régi terhet se siet a „Kol. Közlöny“-t vállairól leemelni, hanem újabb oda aggatásán fáradozik az ő oraculum hangjára figyelő pártértekezletekben — a régi deficitnek a „párt és con-

sortium“ általi előleges törlesztését tüzte ki föltételül, csak így indulhatván meg a párt határozatának foganatosítására mely abból állott;

tegye fél éves lapját 5—6 szoros költséggel egész ivessé, tartalomdussá.

Ama régi deficit törlesztését a kiadó Simon Elek urtól is jogosan követelhetné volna, a minthogy követelni is fogja; miután azonban ő e „párt és consortium“ élén látta ragyogni, akkora ettől a párttól követelte, hogy ha lapját a kiadó saját meggyőződése szerint formulázott és elfogadott deákparti program alapján pártorganummal akarja használni az autonómia ügyekben — tessék: emeljék le a terhet vállairól.

A „párt és consortium“ nem is kívánhatta, de nem is kívánta azt, hogy a capitalissal nem rendelkező kiadó az ő szép szeméiert csináljon egész ives lapot oly módon, hogy 2—3000 ft fedezetben kiadás támadjon az ő rovására, a mellé az 1720 frt deficit mellé, a melyet a 36-osok pártfejének kegyelmes biztosításából még ekkor vállain hordozott.

A „párt és consortium“ elhatározta a régi 1720 frt deficit azonnali törlesztését. Simon Elek ur ajánlott a szükséges összeg fölvetelére; 3000 frtot akart fölvenni s csak a kiadó azon megjegyzésére, hogy ha az agitatio azonnal megindul 2000 frt is elég lesz, — hagyott alább a lángra kapott lelkesedéssel.

Azonban szalmatüze csakhamar ellobogott, s így szólt:

én fölveszem a 2000 frtot, ám de ez összeg egy emberre nézve igen nagy (már t. i. ő reá a félmilliomosra, ki az erdélyi katolikusok messiását készült játszani), — tehát remélem — mondá, — hogy Méltóságok — Keserü Mózes czim. püspök és Lönhárdt Ferencz apátplébánoshoz fordulva, — ha sikert nem érünk „nem fognak magamra hagyni;“ az egyházi méltóságok némi szemérmes vonakodás után beleegyeztek a jótállásba s így lett határozottá:

Simon Elek ur vegyen fel 2000 frtot s adja át azt a „Kol. Közl.“ kiadójának, hogy az a régi deficitet törlesztve, a „párt és consortium“ által helyben hagyott alakban és tartalommal meg költséggel indithassa meg fél éves szerény lapocskáját 1872. september 1-től egész ivesen, diszesen. El vagyok készülve arra, hogy Simon Elek ur, szokása szerint nemcsak ezt, de talán idővel még azt is eltagadja, hogy valaha született, élt, pártvezérkedett; de bizom a nevezett egyházi méltóságok lelkiismeretében annál is inkább, mert a nyilvánosság után a per utja következvén én itt, ezen a forumon nem fogom beérni kevessebbel, mint az ünnepélyes szent esküvel — s abban, hogy az actusnál jelen volt derék férfiak közt többen lesznek, kik a netalán rövid emlékezteték memoriáját felfrissíteni nem vonakodnak — az igazság érdekében.

A „párt és consortium“ határozata tényleg levette a „Kol. Közlöny“-t vállairól az 1720 frt terhet, s ennek végrehajtásával bizta meg Simon Elek urat első pártvezérét.

Nézzük csak, mily szépen hajtá végre a

„pártvezér“ a „párt és consortium“ e megbízását.

A határozat hozatalára következett nap reggelén előhozta S. E. ur a 2000 frtot; — előbb azt mondá, a kisegítőből — azután, hogy a takarékpénztárból, — s mielőtt átszámlálta a kiadónak, ő maga mint elfogadó aláírt egy 2000 frtos váltót, s mint-hogy rendkívül szegény s fizetni aligha tud, velem a kiadóval is aláíratta mint kezessel.

Meglepően nagyszerű pártvezéri eljárás volt ez!

Ha egy elismervényt irat alá velem arról, hogy t. i. a „párt és consortium“ megbízásából átadott a régi deficit törlesztésére a kiadónak 2000 frtot s ezt nyugtáztatja — a dolog maga rendjén lett volna;

avagy ha félt egyedül állani a váltón, akkor meg kell vala emlékeznie arról, hogy a pártgyűlésben kik állottak mellé őt a 2000 frt terüh elbírásában támogatóndók, s ekkor kezesekül Keserü Mózes püspök és Lönhárdt F. apát urakat kell vala maga mellé invitálnia, — mert a pártgyűlés őt csak arra bizta volt meg, hogy nekem mint kiadónak

2000 frtot adjon át a régi deficit törlesztésére — és nem azzal, hogy a 36-os pártvezérségi korában nyakamra tolt 1720 frt deficitet, a „párt és consortium“ határozatával homlokegyenest ellenkezőleg több mint megkésztetve, azt indirect uton 3720 frtra emelni próbálja.

Emeljünk kalapot a pártvezér e dicső tette, páratlan taktikája, lelkiismerete, igazságérzete előtt.

Sándor János,
a „Kolozsvári Közlöny“
kiadója.

Legujabb táviratok.

Zágráb, sept. 17. Az országgyűlés mai ülésében Makanez interpellálta az országos küldöttséget, az iránt, mit végzett Budapesten, a közös nyugdíjak és még egyéb fontos ügyek tárgyában. A ház helyeslőleg fogadta Zsivkovics választ, miszerint az országos küldöttség egyes képviselőinek nem felelős. A költségvetés tárgyalására terve a ház rendelkezési alapot törülte, különben a pénzügyi bizottság valamennyi javaslatát elfogadta. Makanez azon indítványa mellett, hogy a kiállítás költségeit egészen Magyarország viselje, csak 6 képvis. szavazott. A belügyi költségvetés egészen elintéztetett.

Zágráb, sept. 17. A tartománygyűlés az 1873-diki budgetet egészen a pénzügyi bizottság javaslata szerint fogadta el; a pénzügyi bizottságba 3 tagot és a népgazdászati bizottságba 7 tagot választott. A közlebbi ülés alkalmasint szombaton lesz.

Páris, szept. 17. A republikánus baloldal Mac-Mahon elnöki tisztének meghosszabbítására törekszik.

Páris, szept. 17. A hadügyminister az összes katonai barakk-táborok megszüntetését rendelé el. A csapatok laktanyába lesznek elhelyezendőek.

Róma, sept. 17. Olaszország összes szabad-élvű lapjai a savoyai házért lelkesedéssel teljes cikkekkel szentelnek a király elutazásának, és igen rokonszenvesen nyilatkoznak Austria és Németország népei iránt.

Madrid, sept. 17. A malagi önkéntesek egyrésze, mely ide érkezett, vonakodik éjszaka felé folytatni az utat. Az ennek folytán keletkezett, csekély rendezavarások azonnal elnyomattak, és a kolompok elzárattak.

London, sept. 17. A kormányhoz Cap-Coast-Castleből aug 15-ről érkezett sürgönyök meg-

erősítik, hogy az expedíció a Prach folyónál vereséget szenvedett. A belga király tegnap este Döberlben Ostendébe utazott el.

Németország és Franciaország.

A félhivatalos „Provincial Correspondenz“ a francia terület kiürítése alkalmából következő nagyfontosságú félhivatalos nyilatkozatot közli:

„Ugyanazon napok, melyeket Németország hazafias ünnepekként ünnepelt, Franciaországban is örömtelt nyilatkozatok napjai voltak. Nemzeti megelégedésünk kifejezésére a francia lapok a háború következményeinek szerencsés lebonyolítására való utalással feleltek. Franciaországnak valóban bőven van oka, hogy örvendjen azon ténynek, miszerint alig harmadfél évvel a békekötés után a hadisarcz le van fizetve és bekövetkezték a megszállás befejezése.

Nem tekintve, hogy hazai területének felszabadulása természetes nagy megelégedéssel töltheti el a francia nemzetet: e tény még oly nagy gazdasági erőről is tanuskodik, mely csak a természet által is kedvelt és észszerű fejlesztés által emelt országban lakozhatik. Könnyen felfogható, hogy a francziák nagy mértékben örvendhetnek azon, hogy nehéz és végtelen háború után pénzügyi erejüknek ily fényes jelét adták. Igaz, hogy azon tény, miszerint Franciaország az eleinte meghatározott 4 év helyett két év alatt ronta le kötelezettségeit, és emellett még óriási összegeket fordíthatott hadseregére, azt bizonyítja, hogy a Németország részéről emelt követelések nem voltak oly túlságosak, mint azt akkoriban állították. Mindazon aggályok, melyeket Franciaország gazdasági tönkremenése és a világpiac rázkódásaitól tápláltak, alaptalanoknak bizonyultak.

Németországra nézve a békealkudozásoknál a pénzkérdés mindig másodrendű volt. Legfontosabb volt előtte az, hogy a béke számára minél szilárdabb biztosítékokat szerezzen. E biztosítékok egyike a német birodalom egysége, mely azóta ünneppélyesen tényné vált, továbbá a német rajnai határ Metz és Strassburggal. A hadi kárpótlás csak arra volt számítva, hogy a német birodalom által szenvedett károk helyreütkessenek és a katonai felszerelés minden irányban megújíttassék. Nem Németország meggazdagodása és nem is Franciaország tönkretétele czéloztatott.

Hogy kormányunk nem becsülte túl Franciaország gazdasági erejét, azt a francia kormány azonnal bebizonyította. Thiers ur egész bizalommal és büszkeséggel beszélt Franciaország „örök ifjúsága“ és „kimeríthetlen erejéről“, és a nemzetgyűlés előadója ezt mondta: „Franciaország segélyforrásai elég nagyok arra, hogy még ezen magas követeléseknek is megfeleljen, föltéve, hogy Franciaország a jövőre nézve oly határozatokat hoz, a melyekre a legközelebbi súlyos megpróbáltatások tanították, melyek által megövíta magát ugy a forradalmaktól, mint a zsarnokságtól, és a komoly munka, valódi rend és szabadság aeráját biztosítja magának.

Az itt jelzett politika, melyet Thiers elnök két éven át nagy eredménnyel vezetett, Franciaországot valóban képessé tette arra, hogy kötelezettségeit nem sejtett gyorsasággal teljesítse. Kormányunk pedig az azon politikában érvényre emelkedő higgadság tekintetbe vételével szívesen járult az adósság lefizetésének megkönnyítéséhez.

De bármi nagy legyen Franciaország nemzeti gazdagsága és az ezen alapuló hitel, még sem vált volna lehetségessé a művelteknek ily gyors lebonyolítása, ha kormányunk bizalomteljes és elnéző eljárása nem támogatta volna a francia kormány pénzügyi vállalkait.

Franciaország nem saját erejéből fizette le ily gyorsan az öt milliárdot, hanem az összes országok lökéinek segélyével. A külföldnek bizalmát pedig kiválóan emelte a francia kormány által minden alkalommal tanúsított bizalom.

A francia terület megszállása, mely most véget ért, a németek részéről általánosan elismert kímélettel vitétt keresztül. — És joggal mondja egyik észak-német lap:

„Tulajdonképp nem is tudunk e megszállásról egyebet magánál a ténynél és annál, hogy az véget ért. És hogy többet nem tudunk, az megtisztelő bizonyítvány csapataink és vezéreik részére, kiknek azon hálátlán és súlyos feladat jutott osztályrészül, hogy az ellenséges tartományban, szakadatlan harczra készülten, végezzék nyugodtan és higgadtan a helyőrségi szolgálatot.

Nem lehet szebbet mondani e megszállásról mint azt, hogy két év tartalma alatt majdnem semmit sem lehetett róla hallani. Abban állott a mesterség, hogy a viharos és izgató drámát zajtalan zárjelenet fejezze be, és ez ép oly fényesen sikerült a német vezényletnek, mint maga a háború.

Franciaország most magára lesz hagyatva. Németországnak Verdun kiürítése után csak oly viszonylati lesznek a nagy szomszéd állammal, mint bármi más állammal. Teljes nyugalommal és elfoglaltsággal kísérhetendjük figyelemmel Franciaország belviszonyainak kifejlődését.

Minél erősebbek és megbízhatóbbak a tényleges garanciák, melyeket Németország biztonsága jelen terjedelmé által nyert, annál őszintébb azon óha-

junk, vajha Franciaország oly belakulást nyerne, mely meghozná neki „a valódi rend és szabadság aeráját“ és egyuttal közreműködne a világ-béke előmozdításán és megszilárdításán.

Lamarmora leleplezései az 1866-i háborúhoz.

III.

Ápril 19-én azt távirja Barral, hogy valószínű, miszerint Ausztria csapatainak visszavonásával fogja az iniciatívát megragadni. A távirat véven pedig e jelentős szavak olvashatók: „Bismarck nagyon haragszik ama békés fordulat miatt, melyet a konfliktus újabb venni látszott.“

Bismarck nem remélt engedékenységet Ausztria részéről. Ezt Barral egy sürgönye bizonyítja, melyben tudatja Lamarmorával, hogy ő és Govone értekezvén Bismarckkal, azon bényomást tette rájuk ez utóbbi, hogy Ausztria előzékeny ajánlata által nagyon csalódhatott.

Uj momentumnak tűnik föl a most következő 10-ik fejezetben a londoni olasz követ d'Azeglio egy levele, mely szerint angol részről is, bár nem hivatalosan, javasoltatott Velence átengedése Bécsben. Lamarmora sajnálkozását fejezi ki, hogy e közbenjárás már későn jött, mert akkor már raktifikálva volt a porosz-olasz véd- és dacszövetség.

Nigra követ aggodalmaskodott Ausztria magatartása miatt, s Franciaország támogatását folyvást féltette. Ez bizonyítja Nigrának következő szavai: „Az én véleményem s Drouin de L'Huys-é oda irányul, hogy minél előbb szabad fegyverkezünk, hanem arra kell szoritkozunk, hogy Ausztria fegyverkezését konstatáljuk. Főfontosságú dolog, hogy konstatáljuk, miszerint Ausztria behívja katonáit, mi pedig ezalatt csöndesen maradunk. Ha Ausztria ragadja meg az iniciatívát, számíthatunk Franciaországra és a közvéleményre. Adná isten, hogy Ausztria támadna bennünket meg, de nem szabad ezt remélnünk. Azt hiszem sokkal inkább, hogy Ausztria ugyanazt a komédiát akarja velünk játszani, melyet épen most játszott oly ügyesen Berlinben. Kényszeríteni akar bennünket, hogy lefegyverkezzünk és békés indulatainkat kinyilvánítsuk, az által, hogy késznek nyilatkozik ugyanazt és még előtünk tenni. Ne menjünk be a hálóba!

Következik most néhány fejezet, melyben a diplomatikus fondorkodások tömkelegében elvegyülhet, kinék kedve van hozzá. Érdekesebb azon fejezet, (a 12-ik) mely következő fölírás mutat: „Poroszország azt állítja, hogy a szerződés által nem köteleztetik Ausztriának háborút üzenni, ha a háború Olaszországban törne ki.“ E fejezetben ismét részeseülünk azon szerencsében és tiszteltben, hogy rólunk, s föllázításunkról ismét említés tétetik. Govone tábornok ugyanis 1866-iki május 2-kán hosszú sürgönyt küld Lamarmorának, a melyben többek között ezen passus is olvasható: „Megkérdeztem Bismarckot: vajjon hajlandó volna-e Poroszország Magyarországra öt milliót áldozni? Erre azt felelt: „Nem eléggé ismerjük sem ez országot sem népét: attól félek, hogy a pénzt hiába dobom ki, annyival inkább mert a porosz kormány kicsinyes formalitásai még sem engednek, hogy ily összeg, habár ilyen nagyfontosságú czélra is, annak idején fordíthatassék.“

Kettő látszik e szavakból; először, hogy Bismarck lassanként maga is azon meggyőződésre jutott, hogy Magyarország föllázítása még sem oly biztos sikerü vállalat, mint előbb hitte, mire nézve olvasóinkat csak az első tárczámban foglalt adatokra emlékeztetjük; másodsor, hogy Bismarck mégis szerette volna megkísérteni ezen jelleméhez annyira illő és kisegítő módot, és leginkább a porosz pénzügyminiszterium vonakodása miatt (melyet a porosz premier igen jellemzőleg a „kicsinyes formalitások“nak nevez) látta jónak a tervtől elállani.

A most következő fejezetben kétségkívül legérdekesebb a Lamarmora és Nigra közt váltott következő két sürgöny. Az egyikből Nigra Párisból azt távirja a tábornoknak, hogy „Ausztria a francia császár előtt formális nyilatkozatot tett, hogy Velenczét azon föltétel alatt fogja átengedni, ha Ausztriának megengedtetik, hogy ezért Poroszországban kárpótolja magát.“ Mire Lamarmora Florenczából május 5-ről kelteve következő táviratot küld Nigrának: „Megkaptam nagy fontosságú sürgönyét és türelmetlenül várom a futárt. Első szavam is az volt a sürgöny megkapása után, hogy becsületünk s tisztességünk nem engedi, miszerint Poroszországtól elszakadjunk, annyival kevésbé, mert már föl van fegyverkezve, és minden hatalommal tudatta, hogy Ausztriát meg fogja támadni, ha ez bennünket megtámad. Minthogy azonban a szerződés jun. 8-án lejár, az ügyet talán kongresszus által lehetne rendezni. Ne felejtse el a francia császár, hogy ő tanácsolta nekünk a Poroszországgal való szerződést.“

E két táviratból ismét elegendő kitűnik Lamarmora egyenes, nyílt jelleme, mely a kötött szó megszégéséről ítítozik, s magasan fölülte áll az ez egybe beavatott sok úzerkedő, szöszegő jellem fölött. III. Napoleon jelleme és akkori magatartása is furcsa színben tűnik föl e táviratokból.

Ezzel aztán elkezdődött a kongressusi komédia, melyről a főnebbi táviratban először van szó. Napoleonnak volt ez kedvencz eszméje. Olaszország mindenk előtt (május 11-én) kijelenté,

hogy elfogadja a kongressust, ha nem kell lefegyverkeznie. Hasonló nyilatkozat jött nemcsakára Berlinből is, csakhogy milyen utógondolattal, mutatja Barral egy sürgönye, melyben Bismarck ezen szavait tudatja a tábornokkal: „Mindez egy batkát sem ér, de legalább időt fogunk nyerni vele, hogy a congressus eszméjén át vonuljunk a háborúba!“ Különbön is ma már az egész világ tudja, hogy csak Louis Napoleon törődött igazán a kongressussal, mert ő remélt legtöbbet tőle saját érdekében. Az egész komédia csakhamar végét érte, és kakas sem kukorékolt már később a kongressus után.

Hanem sok bonyodalmat sikerült Napoleonnak előidézni kongressusával. Az összes diplomácia egyszerre munkát kapott. Beleszólt már most az ügybe Oroszország, Angolország, sőt a beteg Törökország is, hogy a diplomáciai hangversenyben ő is adhaszon hangot — késznek nyilatkozott — Romániában közbenjárni. Eszébe sem jutott volna senkinek ez a dolog — ha a török diplomácia nem frísíti, föl Elég az hozzá, hogy a most következő három fejezet majd nem telve van a kongressus által fölkevert diplomáciai porfellegekkel.

Ezalatt Bismarck folyvást törte fejét azon, mi csoda tisztességes okot találhatna a háborúra. A „casus belli“ csak soká várattott magára. Türelmetlenségében nagyon kiszidta Manteuffelt, ki a helyett, hogy az osztrák ellen erőlesen föllépett volna, mikor Holsteimba bévonult, virágkoszorukat adott magának Gablenz által! Ime, egy Manteuffelt is szelidségért szidták ki valamikor. Igaz, hogy Bismarck volt a dorgáló fél.

A most következő fejezetek már főnyire ismeretes tényeket reprodukálnak, melyek majdnem mind a háború üzenésének halogatására vonatkoznak. A főhallgató tudvalevőleg Napoleon volt, ki az olasz hadüzenést minél továbbra akarta kitolni. Bismarck egyre küldötte a sürgönyöket Lamarmorának, hogy bírja már egyszer rá Victor Emánuel a háborúüzeneti okmány aláírására, mert a porosz csapatok a szövetséggyűlés határozata folytán már június 16-án bevonultak Szászországba, Hannoverába és Hessenbe. Ismeretes dolog, hogy Lamarmora végre jun. 20-án küldötte a hadüzenetet az osztrák főhadiszállásra.

Befejeztük ezzel Lamarmora könyvének ismertetését. Rövid volt, s talán nem merítette mind azt ki, mi olvasóinkra nézve érdekes lett volna. Mindazonáltal azt hisszük, eleget nyújtottunk arra nézve, hogy kiki ez egyszer hiteles adatokból meggyőződjék az ellenünk akkor szőtt Bismarck-féle fondorkodások igaz volta felől. Lamarmorát több részről megtámadták, hogy könyvét, mely hivatalos titkokat fölfedezett, kiadta. Mi magunk részéről csak köszönetet szavazhatunk, mert egy hatalmas figyelemzettel többet nyertünk vele.

Külföldi hírek.

Az „Independence de Lest“ Verdunból 13-án reggeli 9 óráról következő sürgönyt kapott: „Az utolsó porosz katona 8 1/2 órakor hagyta oda a várost. A harangok zugtak s a város tüstént bámulatos módon diszitte föl magát. A zászlókon ez volt olvasható: „Éljen Franciaország! Éljen a köztársaság! Éljen Thiers! Éljen a haza szabadtója!“ A lelkesülés leírhatatlan: a 94-ik soredrednek egy zászlóalja 11 órakor érkezik meg. Ma este fényes kivilágítás készítették elő. Tüstént a kivonulás bevezetődjével következő sürgöny intéztetett Thiershez: „Thiers urhoz, Juchy-ban, Lauzanne közelében.

Verdun teljesen oda van hagyatva. Etain városa két nap mulva szintén oda lesz hagyva. A terület felszabadulása bevezett tény. Ez az ön műve. Mi ezért önnök örök halálát tartozunk.“ (Következnek számos aláírások.

Páris, sept. 17. A német csapatok tegnap reggel 9 1/2 órakor mentek át a határon, e szerint a francia terület ki van ürítve.

London, sept. 16. A „Times“ híreket vett Nyugat-Afrikából, melyek jelentik, hogy az angol csapatok között betegségek pusztítanak; a bennszülöttek megtagadják az engedelmséget; egy brit szemléző-csapat hírtelen megtámadtatott és valamennyi megsebesített.

Madrid, sept. 16. Tegnap az északon kövendő hadjárati terv megállapítása végett értekezlet tartatott, melyben Concha, Moriones, Castelar és Bregua vettek részt. Husz nap mulva Concha erősítésekkel el fog indulni és átveendi az északi hadsereg vezényletét.

Hendayc, sept. 16. A pampelunai republianus hatóság közhírre tette, hogy a carlista érzelmű papok és családok 24 óra alatt százezer durost tartoznak lefizetni; a várost senkinek sem szabad elhagyni.

Az új spanyol kormányról a következőket írják Madridból, e hó 9-ről: Az új kabinet, melynek elnöke tegnap mutatott be a nemzetgyűlésnek, mint táviratilag jelezte, következő tagokból áll: elnök tárcza nélkül Castelar, külügy Carvajal, igazságügy Del Rio, pénzügy Pedregal, tengerészet Oreiro, hadügy Bregua Sanches, belügy Maisonnave, gyarmatok Solery Pla, közlekedés Gil Berges Carjaval egészen kiakart maradni s a végrehajtó hatalom feje táviratilag fordult Sevillába, hol Calzado képv és bankár az időben ép tartózkodott, neki ajánlván fel a pénzügyminis-

teri tárczát. Calzado elutasította. Ha az embernek magának van vagy 50 millió pesetája, a mit kezeljen, nem igen van kedve egy üres tárcza mellé állni. Miért maradt meg végre is Carvajal, ez óráig nincs tudva; már is azonban egy jegyzéken dolgozik. Pedregal, mint a cortes alelnöke, szélesebb körökben ismeretes s jó hírből álló santanderi ügyvéd. Mint elnökszem, már Piy Margall miniszteriumába be kellett volna lépnie, de az ellenzék demonstrált ellene, óriási plakátokat ragasztatván az utcazegetekre, ily szavakkal: „Ki az a Pedregal?“ Nem ezen, de más indokokból akkor nem fogadta el a tárczát. Del Rio híres sevillai ügyvéd, ki a többség tevékeny tagja volt, már szintén több combinatioiban volt benne. Sanchez Bregua, ki már O'Donnell s később Prim alatt a törzskarban nagy szerepet játszott, legujabban a logrondi intermezóban vett részt. A többi miniszter ismert név.

ÚJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 19.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztatassanak az illető összegeket hozzánk mihamarabb beküldeni.**

A., Kol. Közl. szerkesztősége.

— **A királyi udvar** Pestre érkezése közel kilátásban látszik lenni, mert mint Bécsből értesítenek, néhány nap előtt onnan több utasítást vett a budai várkapitányság, egyebek között azt, hogy a gödöllői kir. kastélyban haladék nélkül táviradvezeték állíttassék föl.

— **Az egyesült magyar gőzhajtársulat** föntartása körül fáradozó bizottság tegnap vagy ötszáz aláírási ivet küldött szét a megyei s városi hatóságokhoz és egyes nagyobb birtokosokhoz. Az eddig aláírt összeg kétszáz hetvenöt ezer ft-ra megy. A mint a Pest városi mai közgyűlésről szóló tudósításból láthatni, indítvány tétetett, hogy a város is támogassa a társulatot.

— **Az állami rendőrség ügyében** végre történik valami. A „L. C.“ azt jelenti, hogy a fővárosi rendőrségnek állami kezelésbe átvételére czélzó munkálatok már befejezésük felé közelnek. Jekelfalussy belügyminiszteriumi osztálytanácsos, Kovics budai főkapitány kíséretében szemlét tartott az összes budayajosi rendőri helyiségek felett, hogy azokról a miniszternek tüzetes jelentést tehessen.

— **A bécsi világkiállításra** felküldött helybeli iparosaink nyilvános jelentése f. hó 21-én vasárnap d. u. 1/2 3 órakor fog folytatni, a helyi iparos-egylet szállásán, melyre részt venni kívánók, de különösen azok, kik az ipar haladását szemelőtt tartva pártolják, tisztelettel mi számosan fölkéri az iparos-egylet igazgató választmányára. Ezen 4-ik jelentésüket teszik: Hönigberger Károly, rézműves, és Klimes Károly kocsigyártó műveikről.

— **Sz. 5197. Zalatna** nagy községében a jelen év sept. hava 1-én a cholera járvány mián meg nem trtatott orsz. vásár helyett, e jelen év okt. hava 6-án pótvásár fog tartani, melyet 4 és 5-én a szokásos baromvásár előzend meg. N.-Enyeden 1873. évi sept. 16-n. az alispán helyett:

Bogdán Lajos
főjegyző.

— **Viktor Emanuel király** Bécsben tartózkodása idejére a következő program van megállapítva: Szeptember 17-én megérkezés a déli vasuton külön vonattal 6 óra 15 perczkor este. Fogadtatás ő Főlsége és a Bécsben levő főhercegek által. Az üdvözlés után ő Főlsége a királyi vendéggel az udvari palotába megy, hol a Ballerina lakosztály terméi rendeztetnek be az olasz király lakásán! A megérkezés után közvetlenül lesz az udvari személyzet bemutatása. 18-án d. u. 4 órakor Schönbrunnban lesz családi ebéd. Este 9 órakor gr. Robbillant olasz követnél estély. 19-én d. e. 10 órakor a közkiállítás meglátogatása; d. u. 4 órakor nagy ebéd a Burgban; este 7 órakor az udvari ballet meglátogatása az operaházban. 20-án 9 órakor reggel kirándulás Laxenburgba, vadászat, ebéd. Este 7 órakor visszatérés Bécsbe. 21-én vadászat a Lainz melletti állatkertben. Este 9 órakor theázis Schönbrunnban. 22-én elutazás Berlinbe. Az udvar részéről gr. Thurn Taxis és gr. Wilczek, Salis b. ezredes és Némethy szárnysegéd van a vendég király mellé rendelve.

Képcsarnok.

Rajzok Spanyolországból.*)

— Cherbuliez Victortól —

I.

Spanyolország az idegen szemlélő előtt a bámulatos és botrányos dolgok tárháza. Néhány hó óta oly különös dolgok történtek ezen országban, hogy azt hinnők, hogy ott már a társadalom is vesztélyben feleget. A kormány nem bir tekintélyvel, kapkod a levegőben, inkább tanácsokat osztogat, semmint parancsokat és még csak készülődik valamely tette; a legfontosabb jövedelmi források apadó fölben vannak; az állambukás majdnem elkerülhetetlen; bensejében polgárháború dühög, mely-

*) A „Revue des deux Mondes“ szeptember 1-sői fűzetéből.

nek vége beláthatatlan; szakadatlanul lázongó cantonok és városok, melyek autonóm államokká alakultak; dúsgazdag városok, melyek sehonnai „népvezérek”, zsvány socialisták, gyilkosok, gyújtogatónak vannak zsákmányul odadobva; a hatalmak, az eszmék zürzavara; rablófőnökökké változott papok, kik megakasztják a vasúti közlekedést, megbotoztatják az alcadokat, agyonlövik foglyaikat, kifosztják az utasokat, lázongó katonák, kik elkergetik vagy leölik vezéreiket; fehér kázmás politikai kalandorok, kik ékesszólásukat ágyúkkal támogatják; Madridban egy törvényhozó testület, melynek minden tagja, az érdeműsabbakat kivéve, miniszter akar lenni, ördögös pártértekezletekkel, melyeken a vagyon közösségéről, az alsóbb néposztályok erényeiről szónokolnak és oltárokat állítanak a szent fejeletlenységnek — ime, ezen látványt nyújtja az iberiai félsziget, melyben egy spanyol hírlapíró kifejezése szerint senki sem akar már engedelmkedni, senki sem tud már parancsolni.

Rövid idő óta azonban üdvös visszahatás is éreztetni magát ez állapot ellenében; egy jellemes ember jutott a hatalom polczára, a ki már bizonyoságát adta annak, hogy akar és tud parancsolni.

A becsületes emberek meleg rokonszenve kísérik a férfit súlyos feladatában.

Vajha lesz-e képessége a zürzavarban rendet teremteni? Lesz-e ereje lecsillapítani a dühöngő beteg, kiről némely vidéken a gyermekek is azt dalolják, hogy örült kit kalodába kell zárni?

A szomszéd Portugáliában igen sokat panaszkodnak azon veszélyek fölött, melyekkel a megvesztett köztársaság szomszédsága fenyeget. „Oly háztulajdonoshoz hasonlítunk, írja egy portugál, kinek szomszédságában örültek ütöttek tanyát. Ablakaink-

ből láthatjuk az örültek püfölését, hallhatjuk zajongásukat, veszett kiabálásukat. A legrosszabb az, hogy néha a mi házunkat is készülnek felgyújtani; mindig talpon kell lennünk, és egy pillanatig nem hagyhatjuk el feckendőinket; a nyugtalanság nem enged nyugton aludni; egyszerre csak azon vehetjük észre magunkat, hogy mi is megörültünk.”

Ilyen a benyomás, melyet Spanyolország első pillanatra gyakorol. De az első látásat Spanyolországban sokkal csalókéonyabb, mint egyébutt. Nem kell soká kutatnunk és csakhamar megözöndhettünk, hogy a spanyol nép nagy része igen tisztességes emberekből áll, kik nagyon józan, gyakran igen szelleműs férfiak, s a mi az örülteket illeti, van olyan minden országban.

A spanyol örültek, kik szenvedélyükben heves véralakutnál fogva borzasztó kihágásokra tudnak vetemedni, néha hirtelen jó utra térnek; pedig hány bolond van, ki soha nem józanodik ki! Ha Gypuzcoa és Navarra hegyeiben revendás zsványokra bukkanunk, máshol pedig annak vagyunk kitéve, hogy ágyúkkal sétáló proletarius tömegek foszthatnak ki; viszont találhatunk nagy városokat, hol egy bátor kormányzó egy kis csapat önkéntessel képes volt a lázadást elfojtani és lerombolni a torlaszokat; látunk egész tartományokat, melyekben maga a nép vállalkozott a közösen biztositására és visszaverte a gyújtogatók zsvány hadát. Ha végig megyünk Madrid utcáin, még oly napokon is, mikor egy kis esetepató zavarta meg a közösendét, alig akadunk részeg proletariusra és tán csodálkozni fogunk, hogy itt még a népzendüléseknél is megővja a nép a méltóság bizonyos nemét és még az esztelenségben is tud mértéket tartani.

Biasini szállodájába Kolozsvárt

1873-dik szeptember 15-dikétől következő az szabály fog életbe lépni, a mely olcsó árakra a t. cz. utazó közönség részvétét felkérjük:

- Egy ketős szoba utczára két ágygyal együtt 1 ft 80 kr.
- Egy egyes utca első emeleti szoba egy ágygyal 90 kr.
- Egy egyes nagyobb emeleti udvar szoba ágygyal 70 kr.
- Egy földszinti szoba és emeleti kisebb ágyasztól 60 kr.
- Egy külön ágy naponta 20 kr.
- 1 szál milly gyertya 12 kr.
- 1 portió fa, melylyel háromszor lehet befűteni, 15 darab, 15 kr.
- Bérszolgá egy rendbeli gunya és csizma tisztításért 10 kr.
- Bérszolgá egy comissio tételért 10 kr.
- 1 adag fehér kávé szobába 2 kifivel 24 kr.
- 1 ebéd, négy féle szobába felszolgálva 80 kr.
- 1 ebéd 5 féle szobába felszolgálva 1 ft
- 1 port. széna vagy szalma egész éven keresztül 8 kr.
- 1 véka zab egész éven keresztül 70 kr.
- Négy istálló 40 lóraáll az utazó közönség rendelkezésére és istálló pénz külön nem számítatik.
- Minden vasúti vonat érkezésénél a szálloda salonn omlibusai az utazókat behozzák, és az induló vonatokra kiviszik kisebb kézi podgyászszal együtt 20 kr-ért. — Az étteremben valamint a szobákba a legjobb ízű ételeket és tiszta italokat bérlelő Drágos Lázár jóhírű konyhája és pinczéje, étlap szerint határozott olcsó árban szolgáltatja ki, min-

den idő tájban. — A szállodába egy kényelmes kocsi négy jó lóval áll rendelkezésre, melylyel ugy a városban, valamint utba minden irányban, s minden időtájban utazhatni, s a gyorsutazási irodában megrendelhetni.

Biasini szállodából a gyorskocsik Szamosújvár és Deésre naponta kétszer indulnak reggeli 7 és délutáni 3 órákor.

Kolozsvárról Beszterczére naponta reggeli 7 órákor.

Kolozsvárról Beszterczéig vagy vissza 30 font szabad podgyászszal mértföldenkint I. osztálylyal 40 kr. számítatik.

Azon t. cz. utasok, kik a korán reggeli vonatot akarják használni, kéretnek estve a kaptal tudatni, hogy kellő időben felkeltessenek. Biztossággal elmondhatni, hogy ezen Kolozsvárt első, legnagyobb és legrégebbi jó hírű szálloda, melynek 50 kényelmes vendégszobái kényelmesen és tisztán butorozva, gyors és jó szolgálattal, s még soha a jelenlegi viszonyoknál fogva egy szállodába sem tapasztalt olcsó árakkal a t. cz. utazó közönség megelégedését kinyerendi, mert a tulajdonosnak jeliszava: „nagy forgalom kevés haszonnal.”

Végül a t. cz. utazó közönségnek eddigi pártfogásáért hálás köszönetünk kifejezése mellett jól berendezett gyorsutazásunkat, s meglepő olcsó szállodánkat továbbra is tisztelettel ajánljuk, s kérjük árleszállításunkat rokonaik és ismerőseik között is terjeszteni.

Kelt Kolozsvárt, szept. 9-kén. 1873.

Biasini szálloda tulajdonosa.

Felelős szerkesztő Sándor János.

1088 számhoz.

927 2—3

Árverezési hirdetmény.

F. é. **Szeptember 30-án** reggeli 10 órákor a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal irodájában a hátszeg-margai államut 6 $\frac{6}{8}$ mf. közötti 71 számú hid újiból felépítése iránt, mely 1311 ft. 10 kr. készpénzben, valamint közérő 159 kézi és 86 igás napszámban megállapított költségvetés alapján szabályszerű árlejtés fog tartatni, melyre megjelenni vállalkozni akarók meghivatnak.

A terv és az építési feltételek a mérnöki irodában rendes hivatalos órákban megtekinthetők, a hol az árverezés megkezdéséig 50 kros. bélyeggel, 5% bántépzel eliatott szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Szászvároson 1873 szeptember havában.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

924

2—2

Hirdetmény!

A folyó évi november 1-5 napjától a jövő 1874-ik év október utolsó napjáig a helybeli katonai lakomány számára a város által tűzifa-pótlékban mint egy 82 öl rövid öl tűzifa, továbbá mint egy 12 maza világítási olaj s mint egy 3000 tiz fontos részlet surló szalma lévén adandó, ezeknek bérszolgáltatása tekintetéből folyó évi **sept. hó 30-ik** napján délelőtti 9 órákor a városház 4-ik számú termében árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni kívánók a felkiáltási összeg 10% bántépzenül letétele mellett megjelenni meghivatnak. Kolozsvárt sept. 12-én 1873.

915 Világkiállítás Bécsben 1873.

Haladási érem.

Egyetlen odaitt érem e legmagasabb osztályban
kéz és járgány-cséplőgépeknek, élelvágó-gépeknek.
Műtárgyak vásároltak a berlini sz.-pétevári és petrowskoje-moskai gazdasági múzeumok számára.
Árjegyzékek kívánatra bérmentesen küldetnek meg.
(H. 2013. M. h. m.)
Lanz Henrik Mannheimban.

673

3—3

Az eredetiről.

LEVELEZÉS

dr. Vetteriniről.

I. oszt. kir. hajóorvos Anconában,

hogy a Popp-féle Anatherin-szajviz hatására skorbutesetben hatályos gyógyszerül bizonyult be. Ancona, február 3-án 1873.

Hate hét óta folytonosan tartó ködös és zord idő következtében a hajós legénység közt igen erősen fellépett a skorbut, a bajánál kétesebb volt, mert itteni rendes szereink több esetben nem használtak. Dr. Beittel úr, a bécsi egyetemről, a ki jelenleg mint hajóorvos van itt alkalmazva, figyelmeztetett a Popp-féle Anatherin-szajviz gyógyhatására skorbut-esetekben, s nyomasztó helyzetemben nem volt sürgösb dolgom, mint Triestből 10 üveggel hozatni.

Indítatva vagyok dr. Beittel úrnak közléséért, valamint Popp J. G. cs. kir. udvari fogorvos úrnak Bécsben Stadt. Bognergasse 2. hálatát kifejezni. Az Anatherin-szajviz pompázó bizonyított gyógyerejét skorbut ellen; 28 beteg közül 21 meggyógyult, fájdalom magas ára miatt nem rendeltejtük itt az Anatherin-szajvizet, azért az egészségügyi igazgatóságához tett jelentésemben annak gyógyhatását említett bajban kiemeltem.

Dr. Vetterini, I. oszt. kir. hajóorvos.

Raktárok: Kolozsvárt Binder J., dr. Hintz Gy., Engel J. és Wolff gyógyszerészek és Harváy J. Tordán: Wolff gyógyszer. Deésen: Krémer Sámuel és Both gyógyszer. Déván: Bosniaki és Gergely s Lengyel gyógyszer. Medgyesen: Folbert gyógyszer. N. Enyeden: Oert J. gyógyszerész. M. Váshelyt: Fogarasy D. Szász-Városon: Leonhardt. Sz. Regenben: Trauzot és Wachner. Zihalon: Weisz gyógyszer. Szilágy-Somlyón: R. Tarsa Ign. Szamosújvárt: Placsinár és fia gyógyszer. Bethlenben: Bernárdi gyógyszer. B. Hunyadon: Holczger gyógyszer. Tekében: Wagner gyógyszer. Gy. Fehérvárt: Biró M. gyógyszer. Csíky M. Balázsfalván: C. Schieszl gyógyszer. Bözörményben: Lányi J. gyógyszer. N. Bányán: Papp gyógyszer. Nagy-Károlyiban: Jellinek gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer. N. Szebenben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóba: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Segesvárt: Teutsch J. B. Mischbacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed Nussbeck, Tectoris G. M. Gy. Sz. Miklós: Mikó M. Sz. Udvarhelyt: Bezzási Ern. Temmer E. Brassóban: v. Müller gyógyszer. uraknál.

5724 1873.

923

3—3

Árverezési hirdetmény.

A medgyesi kir. törvényszék részéről ezennel közhírré tétetik, hogy néhai IszajBogdán hagyatékaéhoz tartozó az erzsébetvárosi 338 számú telekjegyzőkönyvben 848 és 849 hr. sz. a foglalt belső épületes laktelek és kert, ugy szintén az 1129 hr. számú szántó az összes örökösök kívánása s a gyámhatóság jóváhagyása folytán folyó év **október hó 1. napján d. e. 9 órákor** Erzsébetvárosában közárverezés útján örök áron el fognak adatni.

Az árverezési feltételek nevezetes pontjai a következők u. m.

1. a belső telek és lakház kikiáltási ára 4000 ft.
2. a szántó kikiáltási ára 31 ft 57 kr.
3. az árverezni szándékozó köteles a fentti kikiáltási árnak 10% bántépzenkén letenni.
4. a szántó árát köteles vevő azonnalkézp énzben lefizetni.
5. a lakház vételárának $\frac{1}{3}$ részét köteles vevő szintén azonnal lefizetni, a más $\frac{2}{3}$ pedig az árverezés napjától számítandó egy év alatt a lefizetésig járó 6% kamattal együtt. Az erzsébetvárosi k. járásbírósi irodájában megtekinthetők, a melyek azonban az árverezés alkalmával felfognak olvastatni.

Medgyes 1873 august. 25-én.

A kir. törvényszék.

902

6—12

Szédelgéstől óvatik!

A sok hirdetés közt, különösen órákra vonatkozólag, néhány a vidéki lakosság rászédésére van kiszámítva. Óvakodjék mindenki oly óra megvásárlásától, melyen az eladó czége nem nyújt elegendő biztosítékot. A tőlem vett órákat tetszés szerint minden időben vagy becserelem, vagy visszaveszem, a legszigorubb szoliditás tanúsága!

Hihetetlen, de igaz!

1 frt 50 kr. és 1 ftért, egy svájci divatos emallóra, szép tájképekkel és virágokkal zománcozva, igen elegáns és olcsó, szegényeknek, gazdagoknak hasznos, egy évi jótállással.
9, 10 és 11 ftért egy valódi angol ezüst hengeróra, nehéz talilánczsal, medaillonnal, szekerényvel, órákulccsal, 5 évi jótállással és egy tartalék-üveggel. Ugyaníyan chron-időmérő órák, legfin. aranyozva csak 12 ft 50 kr.
12 és 15 ft. egy jó, erős, alkalmas remontoir-óra, ugynev. császár-óra, legjobb gyártmány, a mit csak gondolni lehet; orvosoknak, papoknak, sat. nem lehet eléggé ajánlani ezen órákat, mert fényes bizonyítékok vannak, hogy az efféle fáradalmi-órák egyetlen perczrel sem hibázhatnak.
Csak 15 és 18 ftért kaphatni egy katonarát, mely könnyű, csinos, szerfelett elegáns és izléses, s a mi fő. járása pontos és mesés olcsó; minden ily óra mellé kap a vevő egy utazott ezüst-óralánczot divatos készítményvel s egy órákulcsot, szekerényt, medaillon s 5 évi jótállási jegyet.
Csak 12 és 15 ft. egy ezüst hengeróra, valódi arany abrancsossal, rugóval, erős kristályüveggel, lánczsal és medaillonnal talmiaranyból, jótállási jeggyel.
Csak 15 vagy 20 ft. egy valódi angol ezüst horgonyóra, savonette dupla fedéllel, legfinomabb metszéssel, valódi talmiarany-lánczsal és jótállási jeggyel.
Csak 13 ft. egy valódi angol ezüst- és tüzben aranyozott chronometer-óra lánczsal, talmiarany medaillonnal, borszekerény- és jótállási jeggyel.
Csak 14 ft. Ugyanaaz, sokkal finomabb, keleti utmutatóval.
Csak 16 vagy 17 ft. egy valódi angol Princeof Wales-remontoir-óra, legerősebb fajta, kristályüveggel, valódi tömör talmiarany biczegövel, ezen órák előnye más órák felett, hogy kulcs nélkül felbuzhatók, ezek mellé kap mindenki egy talmiarany lánczot, medaillon és jótállási jegyet ingyen.
Csak 13 ft. egy valódi angol tömör talmiarany hengeróra, legjobb szerkezet, dupla kristályüveggel, ugy hogy becsukva is látható az egész szerkezet, talmiarany lánczsal, medaillon- és jótállási jeggyel.

Csak 14 vagy 17 ft. egy egész kicsiny hölgyóra, valódi ezüst valódi angol aranyozva, valódi talmiarany nyálklánczsal és jótállási jeggyel.
Csak 18 vagy 20 ft. egy valódi angol legfin. tüzben aranyozott ezüst chronometer-óra dupla fedéllel, legfin. zománcozva, valódi finom talmiarany lánczsal, medaillonnal és jótállási jeggyel.
Csak 18 vagy 20 és 25 ft. a legfinomabb ezüst valódi angol horgonyóra, 15 rubint kövel, legfin. talmiarany lánczsal, medaillon, borszekerény és jótállási jeggyel.
Csak 20 és 25 ft. egy ezüst remontoir-óra, kulcs nélkül felbuzható, talmiarany-lánczsal és medaillonnal.
Csak 23, 25 és 27 ft. arany hölgy óra, lánczsal, medaillonnal és jótállási jeggyel.
Csak 30 35 és fr. 40 egy valódi angol ezüst remontoir-óra dupla fedéllel, jótállás mellett, szabadalmazott.
Csak 35, 45, 50 fr. egy valódi angol arany horgonyóra kristályüveggel.
Csak 60, 75, 100 fr. egy finom arany remontoir óra kristályüveggel, dupla fedéllel 105, 115 ft.
Csak 200—300 ft. egy valódi angol chronometer-óra remontoirttal, dupla köpennyel és kristályüveggel.

Ezenkívül minden, bárki által hirdett óranemek olcsóbbak.

Igazítási műterem.

Régi órák, néha drága családi emlékek, megigazítatnak s újak gyanánt állítatnak helyre. Igazítások ára 5 évi jótállással $\frac{1}{2}$ 3, 5 egész 10 ftig.

Levélbeli megrendelések

postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett 24 óra alatt eszközöltetnek. Kívánatra órák és lánczok kiválasztás végett utánvét mellett megküldetnek, s a meg nem tartott darabokért a pénz visszafizáltatik.
Araim jutányosabbak, mint a legutányosabbak bár hol is, s követelményeimmel a kor színvonalán állók.
Mindazok, kik új órákat óhajtanak rendelni, Mindazok, kik régi órákat újakkal akarnak becsereálni, kéretnek, hogy czégemhez forduljanak.

Fromm Fülep,
óragyáros, Rothenthurmstrase 9.
Bécsben.

Kérem a czímet jól megjegyezni.

Valódi brazilai Rum
egy pint üveggel 1 fr. o. é.

Kizárólag csak

Dietrich és Gottschlig

thea kereskedők és

oszt. császár s magy. kir. udvari szállítóknál kapható

PESTEN.

Főraktár, váciutca 14-ik szám. 918

5—9

Fiókraktár, kigyótér Gróf Teleky palota.

Ezen rum finom minőségű és izlésű, leginkább theához, továbbá pedig mostani cholera időben ivó vízzel keverve, használható.

E HÓ FOLYTÁN OKVETLENÜL
MEG FOG JELENNI

AZ

„ÚJ VILÁG“

czimű nagy naptár

az 1874-ik évre.

SZERKESZTETTÉK:

Léczfalvi B. LÁSZLÓ és HORI BÉLA,

Tartalom: **I. Szépirodalmi rész.** Dal az ingről. Hood Tamástól, fordította: Hegedüs Sándor; Liba-phantasiák, humoreszk; Temetés után: Léczfalvi B. László; Szerencse le: T. Nagy Imre; Munkás meséje: Simó Géza; Magántanítás: Hori Farkas; Böjt a törököknél; Szerencse szeszélyei közli: T. K. A szeretet hatalma: V. . . Rajka Teréz; Nőemancipációról: Hory Béla; A „pillangó dalok”ból: Dalmadi Győző; Hadak útja: (hun monda) Hegedüs István; Egy éj a zárdában, francziából: H. B.; Péter Itcze: Kerekes Sámuel; Tettvágytól néha: Hori Béla; Mészáros Lázár életéből: V. —; Egy hős ifjuról: Benedek Aladár; Tilos csók száz szem előtt: Hori Farkas; Hamis, hazug: Szabó Sándor; A czimek, szemelvény Wéber „Democritos”-ából; Egy érdekes házasság; Egék leánya, tünde képzetek: Sámi Lajos; Természet krónikájából: Léczfalvi B. László; Szépitő szerek: V. E.; Két érzelem: B. Kemény Eadre; Egy román költői alak: Moldován Gergely; Koldus jogtudor; Kristály vizü. . . Moldován Gergelytől; Ismeretlen pályatárs: Berényi Gusztáv; Rosseau, nőemancipációról: Salamon Antal; Család és állam: Hegedüs Sándor; Lelkiismeret; Jőj szívemre: Murányi Sándor.

II. Mezőgazdáknak, bortenyésztőknek. Nélkülözhetlen tudni valók a vető magról. Őt névtelen közlemény egy elősmert jeles gazdasztól Gabna üszög; Rozsda; Szükséges tudni valók a szecsikáról; Mikor és hogyan kapáljunk? Ujabb észleletek a juhtenyésztés köréből; Irányelvek a marhatenyésztés tárgyában; Jó tanácsok a jégkárosultak számára: Erdélyi Károly; A trágyáról.

III. A méhészeknek: A közönséges méhészet alapelve: Szentgyörgyi József.

IV. Szőlő termelőknél. A szőlő szaporításról: P. . . ; A szőlő betegségeiről: K. . . y.

V. A gyümölcsfa tenyésztőknek. Jelinek-féle gyümölcsfa tenyésztéséről; Jelinek metszési rendszere: Mártonffy M.

VI. Vegyes. Észrevételek a szüretéről; Miért kell kapálni? V. S.; A nagy szilva leírása és annak értékesítése: Schnabel Gyula; Nézetek a trágyáról.

VII. Mindenkinek: Az eczetről és annak hamisításáról: Léczfalvi B. László; Vízhatlan mész mindkét neme: Dr. Wöhler; Mastic cement: Dr. Rammsberg; A tintákról; többféle fekete tinta készítés módja, Sympathetikus jegyző, Baconnos-féle réz és ezüst jegyző, elenyészhetetlen vörös tinták: Dr. Holley és más tudósok után; A pezsgő bor készítése: Dr. Schödlér szerint; Ürmös bor készítése: (K. . . y). Liszt hamisítása és próbájáról: Dr. J. A. Stockhard után; Bor hamisítása és próbája; Tej, tejföl hamisítása és próbája; Cognac készítése és hamisítása; A fa tartósságára van-e befolyással a vágás ideje? A tyukokról.

VIII. Vegyes. 1) A háztartás. 2) Gazdaszat, kertészet, baromtenyésztés. 3) Tüzművészet kedvelőinek. E rovat összesen **kilenczvennégy kitűnő, és a gyakorlati életbe vágó czikkecskét tartalmaz.**

Miután az ily dus tartalommal szerkesztett „ÚJ VILÁG” naptár csak 2000 példányban nyomatik, a kik meg akarják azt szerezni, méltóztassanak alóírtnál mielőbb megrendelni.

☞ **Megrendelési ár csak 80 kr.** ☜

KERESZTESI PÁL,

„Uj Világ” naptár kiadója.